

Sygn. akt IX Ca 748/13

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Żegarska (spr.)
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SR del. Jacek Barczewski
Protokolant:	p.o. sekr. sąd. Karolina Modzelewska

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K.

z udziałem Z. Z. (1), G. Z., Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa , (...) S.A. z siedzibą w W.

o zasiedzenie służebności gruntowej

na skutek apelacji wnioskodawcy i uczestników postępowania Z. Z. (1) i G. Z.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie X Wydziału Cywilnego

z dnia 5 lipca 2013 r., sygn. akt X Ns 629/12,

p o s t a n a w i a :

I. zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie I w ten sposób, iż stwierdzić, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 marca 1983 r. służebność gruntową polegającą na trwałym i nieodpłatnym korzystaniu z nieruchomości uczestników postępowania Z. Z. (1) i G. Z. położonych w W. i N.Gm. B., dla których Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgi wieczyste o nr (...), oznaczoną kolorem żółtym na załącznikach nr 2,3,4,5 do opinii biegłego J. K. (koperta k. 316) stanowiącej integralną część niniejszego orzeczenia w zakresie używania posadowionych na nich urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo dostępu do tych urządzeń przechodu i przejazdu w celu wykonywania eksploatacji, konserwacji, naprawy, modernizacji, remontów i usuwania awarii,

II. oddalić apelację wnioskodawcy w pozostałym zakresie,

III. oddalić apelację uczestników w całości,

IV. koszty postępowania za instancję odwoławczą wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania ponoszą każdy w zakresie związanym ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt IX Ca 748/13 UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna w K. wniosła o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej przez jego poprzednika prawnego – Skarb Państwa, Zakład (...) w O. z dniem 7 października 1982 r., na nieruchomości stanowiącej własność uczestników Z. Z. (1) i G. Z., położonej w miejscowościach N. i W., składającej się z działek (...) dla których Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgi wieczyste nr (...) polegającą na zapewnieniu każdoczesnemu właścicielowi linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV (...) – O. prawa dostępu, przechodu i przejazdu, w tym sprzętem ciężkim przez obciążoną nieruchomość w celu wykonywania eksploatacji, konserwacji, naprawy modernizacyjnej, remontów oraz przeprowadzania innych napraw lub usuwania awarii linii, wymiany słupa linii elektroenergetycznej lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznych przechodzących przez tę nieruchomość. Ponadto domagała się nałożenia obowiązku znoszenia przez właścicieli obciążonej nieruchomości ograniczeń i zakazów wynikających z istnienia pasa technologicznego ww. linii o szerokości 50 m (2 x 25 metrów po każdej stronie linii), w tym zakazie wznoszenia w tym pasie budynków mieszkalnych, utrzymania drzew, krzewów i roślinności przekraczającej 3 m wysokości, a także korzystanie z nieruchomości obciążonej w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi linii elektroenergetycznych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego oraz ochrony środowiska. Lokalizacja wszelkich obiektów, jak również zmiany w kwalifikacji nieruchomości w obrębie pasa technologicznego linii miałyby być uzgadniania z właścicielem linii elektroenergetycznej.

W uzasadnieniu wskazała m.in., że linia energetyczna przechodząca przez nieruchomości uczestników została oddana do użytku 6 października 1972 r. i od tej daty wnioskodawczyni, a wcześniej jej poprzednicy prawni posiadają tę linię nieprzerwanie i korzystają z niej.

Uczestnicy Z. Z. (1) i G. Z. wnieśli o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podali, że wnioskodawczyni nie udowodniła, iż urzędnicy stanowiący jej własność zostały posadowione na nieruchomościach uczestników we wskazanym przez nią okresie. Podnieśli również, że przed uchyleniem zasady jednolitości własności państwowej przedsiębiorstwa państwowe, a takim był poprzednik prawny wnioskodawczyni, wykonywały jedynie władztwo faktyczne i uprawnienia wynikające z tzw. zarządu operatywnego w zakresie odpowiadającym posiadaniu zależnemu. W konsekwencji osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości lub innych praw rzeczowych, nie może do okresu samoistnego posiadania po 1 lutego 1989 r. zaliczyć okresu posiadania sprzed tej daty.

Uczestnicy podali również, że nie ma podstaw do zastosowania 10-letniego terminu zasiedzenia. Wnioskodawczyni nie można bowiem przypisać dobrej wiary. Korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej na podstawie oświadczenia złożonego bez formy aktu notarialnego jest posiadaniem w złej wierze.

Uczestnicy zarzucili ponadto, że wnioskodawczyni nie wykazała przenoszenia posiadania na rzecz kolejnych jej poprzedników prawnych. Ciągłości posiadania nie można natomiast utożsamiać z ciągłością organizacyjną.

Postanowieniem z dnia 5 listopada 2010 r. wydanym w sprawie X Ns 428/10 Sąd Rejonowy w Olsztynie wniosek oddalił.

Na skutek apelacji wnioskodawczyni Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 21 marca 2011 r. wydanym w sprawie IX Ca 26/11 zaskarżone postanowienie uchylił i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy.

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa – Ministra Skarbu Państwa, który wniósł o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy w Olsztynie po ponownym rozpoznaniu sprawy (sygn. akt X Ns 326/11) postanowieniem z dnia 24 stycznia 2012 r. stwierdził, że Zakład (...) Spółka Akcyjna nabył przez zasiedzenie z dniem 1 listopada 2002 r. służebność przesyłu energetycznej linii napowietrznej o napięciu 220 kV relacji (...)– O., przebiegającej po działkach stanowiących własność uczestników Z. Z. (1) i G. Z. o nr ewidencyjnych (...) położonych w Wójtowie i N. gmina B., objętych księgami wieczystymi Sądu Rejonowego w Olsztynie o nr (...), (...), (...), o przebiegu jak zaznaczono kolorem żółtym na stanowiącej integralną część orzeczenia opinii biegłego J. K.– załączniki nr 2, 3, 4 i 5 opinii (punkt I), w pozostałym zakresie wnioski zaś oddalił (punkt II). Nakazał ściągnąć od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olsztynie kwotę 3.007,94 złotych tytułem zwrotu kosztów sądowych (punkt III) oraz ustalił, że koszty postępowania wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą każdy we własnym zakresie (punkt IV).

Na skutek apelacji wnioskodawczyni i uczestników Sąd Okręgowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 28 maja 2012 r. wydanym w sprawie IX Ca 213/12 uchylił zaskarżone postanowienie w punkcie I i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Olsztynie z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 3 grudnia 2012 r. Sąd Rejonowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika (...) Spółkę Akcyjną w W., która wniosła o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości na rzecz wnioskodawczyni.

Sąd Rejonowy w Olsztynie po ponownym rozpoznaniu sprawy (sygn. akt X Ns 629/12) postanowieniem z dnia 5 lipca 2013 r. stwierdził, że uczestnik (...) S.A. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 listopada 2002 r. służebność gruntową polegającą na trwałym i nieodpłatnym korzystaniu z części nieruchomości uczestników Z. Z. (1) i G. Z. położonych w Wójtowie i N., gm. B., dla których Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgi wieczyste o nr (...), stanowiących działki gruntu o numerach ewidencyjnych (...) położonych w Wójtowie i N. gmina B., oznaczonych kolorem żółtym na stanowiącej integralną część orzeczenia opinii biegłego J. K. (załączniki nr 2, 3, 4 i 5 opinii), dla potrzeb używania posadowionych na nich urządzeń elektroenergetycznych tworzących linię o napięciu 220 kV relacji (...) – O. poprzez zapewnienie prawa nieustannego przesyłu energii elektrycznej, dostępu, przechodu i przejazdu w celu wykonywania eksploatacji, konserwacji, naprawy, modernizacji, remontów, usuwania awarii (punkt I), w pozostałej części wnioski zaś oddalił (punkt II). Sąd stwierdził ponadto, że koszty postępowania wnioskodawczyni i uczestnicy ponoszą każdy we własnym zakresie (punkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że uczestnicy postępowania Z. Z. (1) i G. Z. od dnia 18 lipca 1997 r. są właścicielami na prawach wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej nieruchomości położonych w Wójtowie i N., dla których Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgi wieczyste o numerach (...).

Decyzją z dnia 1 marca 1971 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. zezwoliło na wybudowanie linii elektroenergetycznej 220 kV relacji (...) – O. biegnącej przez tereny gromady D., O. i S.. Wskazaną decyzją doszło do ograniczenia prawa własności. Celem budowy linii 200 kV było powiązanie z siecią elektroenergetyczną budowanej elektrowni w O., należącej do Zakładów (...).

Decyzją z dnia 15 marca 1971 r. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w W. zatwierdzono plan realizacyjny trasy linii 200 kV O. – (...).

Decyzją z dnia 2 kwietnia 1971 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w O. zezwoliło na wybudowanie napowietrznej linii energetycznej 220 kV przez Zakłady (...) w Ł., zgodnie z zatwierdzonym planem trasy tej linii. Napowietrzna linia energetyczna miała przebieg m.in. przez grunty P. L., będącego poprzednim właścicielem nieruchomości należącej obecnie do uczestników Z. i G. Z..

Linia elektroenergetyczna napowietrzna jednotorowa o napięciu 220 kV relacji (...)– O., obejmująca swoim zasięgiem nieruchomości uczestników Z. i G. Z., została oddana do eksploatacji w dniu 6 października 1972 r. W tym dniu podpisano protokół z odbioru technicznego linii. Przebiega ona przez należące do nich nieruchomości o nr ewidencyjnych (...) Powierzchnia wyłączona z użytkowania dla wskazanych działek wynosi 15.314,52 m². Linia

energetyczna znajduje się obecnie w posiadaniu, tzn. jest eksploatowana, przez wnioskodawczynię – (...) Spółkę Akcyjną K..

Od 1972 r. linia eksploatowana była w części przez Północny O. Energetyczny, a w części przez Centralny O. Energetyczny. Od roku 1972 do chwili obecnej trasa linii nie została zmieniona. W okresie eksploatacji linii prowadzone były na niej prace eksploatacyjne i remontowe. Prace eksploatacyjne polegały na diagnostyce, sprowadzającej się do oględzin linii co najmniej dwa razy w roku. Oględziny były albo z powietrza albo z ziemi. Prace eksploatacyjne polegały także na usuwaniu wynikających z oględzin usterek (np. uzupełnianie kątowników, konserwacja fundamentów, naprawa uziemień, wymiana uszkodzonych izolatorów), a także na okresowej wycince zadrzewienia i krzewów z pasa linii. Poza pracami eksploatacyjnymi prowadzone były prace remontowe. W 2000 r. wymieniony został przewód odgromowy na światłowód, dokonano konserwacji uziemień i fundamentów. W 2007 i 2008 r. oraz 2009 i 2010 r. wymieniono izolację w przęsłach skrzyżowaniowych.

Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 1 Zarządzenia nr 16 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 r. w sprawie dostosowania terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego państwa, Zakład (...) w O. rozpoczął działania na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym obejmując obszar ówczesnego województwa (...). W skład tak powstałego przedsiębiorstwa weszła również przedmiotowa linia energetyczna.

W wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Północny O. Energetyczny w B. na podstawie zarządzenia nr 57 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1989 r. w sprawie podziału niektórych przedsiębiorstw zgrupowanych we Wspólnocie (...) i (...) Brunatnego, utworzono na bazie Zakładu (...) w O. przedsiębiorstwo państwowe działające pod nazwą Zakład (...) z siedzibą w O..

Zarządzeniem nr 203/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. w sprawie podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w O. i przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...) w O. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa z dniem 12 lipca 1993 r., wydanym na podstawie ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, dokonano podziału wskazanego przedsiębiorstwa w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) w W. oraz przekształcenia wskazanego przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w O.. Jednym ze składników przekazanych do (...) S.A. w W. była przedmiotowa linia elektroenergetyczna. Przekazana została protokołem zdawczo – odbiorczym z dnia 28 kwietnia 1993 r.

Z dniem 24 października 2007 r. (...) Spółka Akcyjna w W. dokonała zmiany nazwy na (...) Spółka Akcyjna w W..

W dniu 5 grudnia 2007 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki (...) S.A. w W. uchwaliło udział Spółki (...) S.A. w W. w podziale przez wydzielenie (...) S.A., na podstawie którego (...) S.A. nabył materialne i niematerialne składniki majątkowe potrzebne do realizacji zadań operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego stanowiących odrębne przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ k.c. – w tym linię elektroenergetyczną (...) – O..

W dniu 11 grudnia 2008 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym – rejestrze przedsiębiorców została zarejestrowana zmiana firmy i siedziby z dotychczasowej (...) S.A. z siedzibą w W. na (...) S.A. z siedzibą w K.. Przy reorganizacji energetyki nie wszystkie dokumenty związane z siecią przesyłową zostały wydane (...) S.A. w W., jednak za każdym razem doszło do przekazania posiadania linii, która była cały czas w użytku, dokonywano wobec niej czynności eksploatacyjnych i konserwacyjnych.

Dokonując powyższy ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy oparł się na dokumentach urzędowych i prywatnych, opinii biegłego energetyka J. K. oraz mapach sporządzonych przez geodetę J. W. na zlecenie wnioskodawczyni. Oparł się ponadto na zeznaniach świadka K. M..

Sąd Rejonowy wskazał, że do 2008 r. przepisy kodeksu cywilnego nie regulowały służebności przesyłu, w związku z czym rozważać można było zasiedzenie przez wnioskodawczynię jedynie służebności gruntowej. Warunkiem

stwierdzenia nabycia służebności w drodze zasiedzenia jest spełnienie łącznie trzech przesłanek, tj. korzystania z trwałego i widocznego urządzenia, korzystania ze służebności w sposób tożsamy jak właściciel (posiadanie samoistne) oraz upływ lat 20 lub 30 posiadania, w zależności od dobrej lub złej wiary. W ocenie Sądu wnioskodawczyni wykazała w dostatecznym stopniu istnienie tych trzech przesłanek z zaznaczeniem, że objęła służebność w posiadanie w złej wierze, co wymagało upływu lat 30 do jej zasiedzenia.

Trwałym i widocznym urządzeniem, z którego korzystała wnioskodawczyni i jej poprzednicy prawni, jest energetyczna linia napowietrzna wysokiego napięcia.

Jeśli chodzi o datę rozpoczęcia posiadania służebności przez poprzedników prawnych wnioskodawczyni, to Sąd Rejonowy wskazał, że nastąpiło to najpóźniej w dniu 1 listopada 1972 r., co wynika z przedstawionego przez wnioskodawczynię protokołu odbioru linii napowietrznej z dnia 30 września – 6 października 1972 r. (k. 106- 109). Dokumentował on prawidłowe wykonanie linii i gotowość do rozpoczęcia jej eksploatacji. W ocenie Sądu Rejonowego zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż po przeprowadzeniu odbiorów i sprawdzeniu prawidłowości wykonania linii została ona włączona do istniejącej sieci energetycznej, czyli przystąpiono do jej eksploatacji. W lutym 1973 r. linia ta była natomiast eksploatowana zgodnie z tym, co podał świadek K. M.. Stała się w ten sposób częścią składową przedsiębiorstwa, a już co najmniej od wskazanej daty fizycznie znajdowała się na gruncie uczestników. Protokół ten był dowodem na to, że linia elektroenergetyczna została odebrana od wykonawcy linii i Komisja, która dokonała odbioru technicznego linii, postawiła wniosek o przyjęcie odbieranego obiektu do eksploatacji przez Zakłady (...). Zdaniem Sądu Rejonowego z twierdzenia tego wprawdzie nie wynika wprost, iż może być utożsamiany z odbiorem obiektu do eksploatacji, jednak zeznania świadka i zasady doświadczenia życiowego wskazują, że nastąpiło to niezwłocznie. Z tego względu Sąd ustalił datę początkową biegu zasiedzenia na 1 listopada 1972 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. będąc państwową osobą prawną nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) służebności, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po dniu 1 lutego 1989 r. zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli w tym czasie nastąpiło przeniesienie posiadania. Wnioskodawczyni może zatem zaliczyć do okresu własnego posiadania służebności okres jej posiadania od 1972 r. do 1 lutego 1989 r. Powołując się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2007 r. (I CSK 64/07), Sąd Rejonowy wskazał, że decyzja wydana w oparciu o art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie u.g.g. może być uznana za dokument stwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której decyzja dotyczyła. Państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 r. wykonywała zarząd operacyjny mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości, została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ugg. Zdaniem Sądu Rejonowego oczywiste jest, że z uwagi na charakter przenoszonego prawa, nie jest możliwe fizyczne przeniesienie posiadania rzeczy w sensie dosłownym. Wnioskodawczyni przedstawiła jednak stosownymi dokumentami przenoszenie posiadania linii, polegające na jej ciągłym eksploatowaniu, konserwacji, okresowych naprawach, na kolejno powstające podmioty, zgodnie z zarządzeniami Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1989 r., zarządzeniem nr 203/ORg 93 Ministra Przemysłu i Handlu, a następnie uchwałą Walnego Zgromadzenia Spółki.

Sąd Rejonowy przyjął, iż nie można było przyznać poprzednikowi prawnemu wnioskodawczyni, ani żadnym późniejszym jego następcom, dobrej wiary co do posiadania służebności. Decyzja Powiatowej Rady Narodowej w S. z dnia 1 marca 1971 r., zezwalająca na wybudowanie linii na m.in. gruntach obecnie należących do uczestników, dotyczyła jedynie zezwolenia na czasowe wejście i wybudowanie tej linii, a nie na ciągłe korzystanie z nieruchomości bez wynagrodzenia. Podmiot przystępujący do budowy, a później eksploatacji linii zdawał sobie sprawę, że grunty przez które ma przebiegać, należą do prywatnych osób fizycznych, a nie Skarbu Państwa. W momencie obejmowania linii w posiadanie nie mogło być zatem mowy o dobrej wierze państwowego przedsiębiorstwa energetycznego. Nadto nie wykazano, że ówczesny właściciel otrzymał odpis tejże decyzji, co powoduje, że w sensie prawnym decyzja ta nie istnieje (wyrok WSA w Krakowie z dnia 13 maja 2010 r., I SA/Kr 580/10). Brak jest również klauzuli prawomocności na tej decyzji. Brak było zatem okoliczności uzasadniających błędne przekonanie o przysługiwaniu Skarbowi Państwa prawa do trwałego korzystania z nieruchomości uczestników w zakresie odpowiadającym służebności gruntowej

przesyłu. Sąd przyjął zatem, iż po zmianie art. 172 k.c., wymagany był okres 30 lat na zasiedzenie służebności w złej wierze, który upłynął z dniem 1 listopada 2002 r. Podmiotem, który nabył służebność były (...) S.A. w W. (obecnie (...) S.A. w W.).

Sąd Rejonowy wskazał, iż nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie wnioskodawczyni uwzględnienia w treści służebności szczegółowych ograniczeń uczestników w korzystaniu z gruntu. Byłoby to zbyt szerokie ograniczenie prawa własności, a ponadto zasiedzieć można jedynie służebność czynną.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego postanowienia wnieśli uczestnicy G. i Z. Z. (1) oraz wnioskodawczyni.

Uczestnicy postępowania zaskarżyli postanowienie w części, tj. w pkt 1. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tzn. przepisów art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. (przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów) poprzez:

a. uznanie, że protokół odbioru linii elektroenergetycznej z dnia 6 października 1972 r. stanowi potwierdzenie, że w dniu 1 listopada 1972 r. Skarb Państwa rozpoczął użytkowanie przedmiotowej linii elektroenergetycznej, podczas gdy nie ma żadnego dowodu na to, że w dniu 1 listopada 1972 r. instalacja ta została podłączona do sieci elektroenergetycznej bądź w inny sposób rozpoczęto jej eksploatację, a przedmiotowy protokół dotyczy jedynie potwierdzenia prawidłowości wykonania instalacji i możliwości jej przyłączenia do sieci, co miało nastąpić w przyszłości na podstawie odrębnego protokołu zdawczo – odbiorczego, i nie zostało wskazane kiedy to nastąpiło bądź chociażby miało nastąpić;

b. uznanie, że zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1988 r., zarządzenie nr 203/org/93 Ministra Przemysłu i Handlu i protokół zdawczo – odbiorczy załączony do akt przez wnioskodawczynię pismem z dnia 14 lutego 2013 r., stanowią dowody na ciągłe eksploatowanie, konserwację i okresowe naprawy przedmiotowej linii elektroenergetycznej, podczas gdy nie zawierają cech dokumentów bądź nie zawierają wszystkich wymaganych podpisów, przez co nie są wiarygodne i nie mogą stanowić podstawy ustaleń faktycznych;

- w rezultacie dokonanie przez Sąd Rejonowy błędnych ustaleń, że w dniu 1 listopada 1972 r. rozpoczęło się użytkowanie przedmiotowej linii elektroenergetycznej (rozpoczął się bieg zasiedzenia) oraz że przedmiotowa linia elektroenergetyczna była w sposób ciągły eksploatowana, konserwowana i dokonywano na niej okresowe naprawy przez wnioskodawczynię i jej poprzedników prawnych,

co skutkowało wadliwym zastosowaniem: przepisu art. 384 k.c., czyli uznaniem, że doszło do przejścia posiadania pomiędzy wnioskodawczynią a Skarbem Państwa, przepisu art. 176 § 1 k.c., czyli zaliczeniem do okresu posiadania przez wnioskodawczynię okresu posiadania przedmiotowej linii elektroenergetycznej przez Skarb Państwa;

2. naruszenie przepisu prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tzn. naruszenie przepisu art. 321 § 1 k.p.c. poprzez stwierdzenie przez Sąd Rejonowy zasiedzenia służebności na rzecz (...) S.A. podczas gdy wnioskodawczyni domagała się ustanowienia służebności na rzecz Skarbu Państwa – Zakładu (...) w O., co stanowi wydanie orzeczenia w przedmiocie nieobjętym żądaniem (poza granicami podmiotowymi żądania);

3. naruszenie przepisu prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tzn. naruszenie przepisu art. 386 § 6 k.p.c. poprzez zaniechanie dokonania ustaleń faktycznych w przedmiocie daty rozpoczęcia przez Skarb Państwa użytkowania spornej sieci elektroenergetycznej, pomimo że Sąd Okręgowy w Olsztynie w wyroku z dnia 28 maja 2012 r. sformułował w tym względzie wyraźne wytyczenie, a także poprzez wydanie postanowienia z naruszeniem granic podmiotowych żądania, pomimo że Sąd Okręgowy w Olsztynie w wyroku z dnia 28 maja 2012 r. wyraźnie wskazał, że Sąd Rejonowy jest – na zasadzie art. 321 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – związany żądaniem wnioskodawcy co do osoby, na rzecz której ma być orzeczone zasiedzenie.

W oparciu o tak postawione zarzuty uczestnicy wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Wnieśli ponadto o zasądzenie od wnioskodawczyni kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano m.in. że wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnego dowodu, który ujawniałby, kiedy rozpoczęło się korzystanie z przedmiotowej służebności. Sąd Rejonowy natomiast ustalił tę datę zupełnie dowolnie – zgadując, bądź szacując. Zdaniem uczestników nie zostało wykazane, aby poprzednicy prawni wnioskodawczyni w ogóle stali się posiadaczami przedmiotowej linii. Zwrócili też uwagę na załącznik do zarządzenia nr 203/O./93 z dnia 9 lipca 1993 r., gdzie pierwszy raz przedmiotowa linia energetyczna pojawia się w dokumentach dotyczących następstwa prawnego, a także protokół zdawczo-odbiorczy załączony przez wnioskodawczynię do pisma z dnia 14 lutego 2013 r. W ocenie apelantów wartość dowodowa tych dowodów jest wątpliwa. Jeśli chodzi o wspomniane zarządzenie to podnieśli, że nie zostało ono przez nikogo podpisane. Trudno zatem uznać, aby stanowiło ono dokument. Protokół natomiast nie zawiera podpisów wszystkich członków komisji w nim wskazanych oraz podpisów zatwierdzających przez (...) S.A. ustalenia tejże niepełnej komisji. Może wskazywać to na okoliczność, iż jest to jedynie robocza (niepełna) wersja protokołu, a nie jego ostateczna wersja. Dokument ten jest ponadto datowany na dzień 24 czerwca 1993 r., podczas gdy podział ZE O. miał miejsce 12 lipca 1993 r.

Za pozbawiony znaczenia dowodowego jest również – zdaniem uczestników – protokół walnego zgromadzenia akcjonariuszy (...) S.A. w W. z dnia 5 grudnia 2007 r. dotyczący podziału tej spółki. Z jego treści nie wynika, jakie składniki majątku mają być wydzielone oraz nie zawiera żadnej informacji, na jakiej podstawie spółka ta stała się posiadaczem przedmiotowej linii.

Nietrafne było również odwoływanie się przez Sąd Rejonowy do orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2007 r. (I SK 64/07). Zostało ono wydane w innych okolicznościach i błędne jest wywodzenie tak ogólnej tezy, że następstwo prawne wiąże się zawsze z przejściem posiadania.

(...) Spółka Akcyjna w K. zaskarżyła powyższe postanowienie w części, w której Sąd Rejonowy stwierdził, że nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej nastąpiło z dniem 1 listopada 2002 r.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie:

1. przepisów postępowania:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- pominięcie skutków prawnych wynikających z decyzji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. z dnia 1 marca 1971 r.,
- dokonanie nieuprawnionej kontroli ww. decyzji Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S.,

b. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że na wnioskodawczyni spoczywał ciężar wykazania, iż ww. decyzja Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. została doręczona ówczesnemu właścicielowi nieruchomości;

2. przepisów prawa materialnego, tj. art. 172 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c. i art. 7 k.c. poprzez przyjęcie, że poprzednik prawny wnioskodawczyni był posiadaczem służebności w złej wierze, gdyż ww. decyzja Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. dotyczyła jedynie zezwolenia na czasowe wejście i wybudowanie linii elektroenergetycznej, a nie na ciągle korzystanie z nieruchomości bez wynagrodzenia.

W oparciu o tak postawione zarzuty wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i stwierdzenie, że przedmiotową służebność zasiedział Skarb Państwa – Zakład (...) w O. z dniem 1 listopada 1982 r. oraz o zasądzenie

od uczestników Z. i G. Z. solidarnie na rzecz wnioskodawczynie kosztów procesu przed Sądem II instancji według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wnioskodawczynie wskazała m.in., że sąd powszechny nie jest uprawniony do kontrolowania legalności decyzji administracyjnej i jest nią związany, tzn. obowiązany jest uwzględnić stan prawny wynikający z osnowy ostatecznej decyzji administracyjnej, chyba że decyzja została wydana przez organ niepowołany lub w zakresie przedmiotu orzeczenia bez jakiegokolwiek podstawy prawnej, względnie z oczywistym naruszeniem reguł postępowania administracyjnego. W niniejszej sprawie nie zostały jednak stwierdzone takie oczywiste naruszenia reguł postępowania administracyjnego – w szczególności nie jest nim (kwestionowane przez uczestników) niedoręczenie odpisu decyzji ówczesnemu właścicielowi nieruchomości. Powołała się przy tym na art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości, który przewidywał możliwość jedynie zawiadomienia osoby zainteresowanej poprzez obwieszczenie wywieszane na tablicy ogłoszeń przydziu rady narodowej. Ponadto decyzja ta została doręczona wnioskodawczynie, co sprawiło, iż zaczęła istnieć w obrocie prawnym. Zbędne było nadawanie jej tzw. klauzuli prawomocności (ostateczności).

Zdaniem wnioskodawczynie omawiana decyzja pozwala na przyjęcie u jej poprzednika prawnego dobrej wiary.

Uczestnicy postępowania G. i Z. Z. (1) wnieśli o oddalenie apelacji wnioskodawczynie, zaś wnioskodawczynie wniosła o oddalenie apelacji uczestników.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 172 k.c. w zw. 292 k.c. do zasiedzenia służebności gruntowej dochodzi po spełnieniu trzech przesłanek – faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, korzystanie w powyższym zakresie z trwałego i widocznego urządzenia oraz upływ 20 lub 30 lat (do 1 października 1990 r. 10 lub 20 lat) takiego korzystania (posiadania służebności), w zależności od dobrej lub złej wiary.

W niniejszej sprawie bezsporne było istnienie na nieruchomościach uczestników trwałych i widocznych urządzeń w postaci linii elektroenergetycznych.

Jeśli chodzi o datę rozpoczęcia ich używania przez poprzednika prawnego wnioskodawczynie – a w konsekwencji datę objęcia w posiadanie służebności gruntowej odpowiadającej treścią obecnie uregulowanej w art. 305¹ służebności przesyłu – to Sąd Okręgowy ustalił ją odmiennie niż uczynił to Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu oraz wnioskodawczynie we wniosku.

Rację trzeba przyznać Sądowi Rejonowemu, że protokół odbioru linii z dnia 30 września – 6 października 1972 r. stanowi jedynie dowód na to, że linia elektroenergetyczna została odebrana od wykonawcy i komisja, która dokonała odbioru technicznego linii, postawiła wniosek o przyjęcie odbieranego obiektu do eksploatacji przez Zakłady (...) w O.. Nie wynika z niego, iż było to tożsame z odbiorem obiektu do eksploatacji.

Nieprawidłowe jednak było – zdaniem Sądu Okręgowego – ustalenie daty objęcia służebności w posiadanie w sposób szacunkowy. Jest bowiem prawdopodobne, że w dniu 1 listopada 1972 r. poprzednik prawny wnioskodawczynie rzeczywiście korzystał już z wybudowanych linii. Rozpoczęcie korzystania mogło jednak równie dobrze mieć miejsce przed tą datą, albo po niej. Jedynym dowodem, który w sposób pewny określa kiedy to korzystanie z pewnością miało miejsce były zeznania świadka K. M.. Stwierdził on bowiem, że pracę w O. Północnym rozpoczął w lutym 1973 r. i zajmował się m.in. liniami elektroenergetycznymi, w tym linią, której dotyczy niniejsze postępowanie. Świadek ten wskazał ponadto na czym owo korzystanie polegało – były to prace eksploatacyjne polegające na diagnostyce (ogłędzinach linii przynajmniej dwa razy do roku), usuwaniu wynikających z ogłędzin usterek, okresowej wycince zadrzewienia i krzewów z pasa linii, konserwacji fundamentów oraz prace remontowe. Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom ww. świadka. Były one bowiem jasne, pełne i konsekwentne.

W rezultacie Sąd ustalił, że poprzednik prawny wnioskodawcy – Zakład (...) w O. – co najmniej w dniu 1 marca 1973 r. rozpoczął korzystanie z nieruchomości uczestników G. i Z. Z. (1) poprzez przechód i przejazd przez nią w celu wykonywania eksploatacji, konserwacji, naprawy, modernizacji, remontów i usuwania awarii posadowionej na niej sieci elektroenergetycznej. Pomimo bowiem, że świadek nie podał dokładnie którego dnia lutego rozpoczął pracę u poprzednika prawnego wnioskodawcy i zajmował się przedmiotową linią, to jednakże z całą pewnością można ustalić, że 1 marca 1973 r. już tam pracował.

Wskazać w tym miejscu należy, że korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem 1 lutego 1989 r., stanowiło podstawę do nabycia tej służebności przez Skarb Państwa. Beneficjentem działań podejmowanych przez przedsiębiorstwa państwowe, które prowadziły do nabycia praw w wyniku zasiedzenia, w tym także zasiedzenia służebności gruntowej, był Skarb Państwa (tak słusznie Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 17 października 2013 r., I ACa 482/2013)

Jeśli chodzi o dobrą lub złą wiarę posiadacza służebności, to Sąd Okręgowy uwzględnił w tym zakresie twierdzenia wnioskodawcy. Przedmiotowa linia energetyczna została wybudowana za zezwoleniem Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w O. wyrażonej w decyzji z dnia 2 kwietnia 1971 r. (k. 123-126) oraz Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w S. wyrażonej w decyzji z dnia 1 marca 1971 r. (k. 127) Decyzje te zostały wydane na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (Dz. U. 1958 r. Nr 17 poz. 70). Zgodnie z jego ustępem 1 i 2 organy administracji państwowej, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe mogą za zezwoleniem naczelnika gminy, a w miastach - prezydenta lub naczelnika miasta (dzielnicy) zakładać i przeprowadzać na nieruchomościach - zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją szczegółową – m.in. przewody służące do przesyłania elektryczności, a także inne podziemne lub nadziemne urządzenia techniczne niezbędne do korzystania z tych przewodów. Osobom upoważnionym przez właściwy organ, instytucję lub przedsiębiorstwo państwowe przysługuje prawo dostępu do tych przewodów i urządzeń w celu wykonywania czynności związanych z ich konserwacją. Jednoznacznie wynika zatem, iż obowiązujące w dniu budowy linii przepisy prawa dopuszczały możliwość wybudowania na nieruchomościach osób fizycznych – nawet bez ich zgody – linii elektroenergetycznych, a następnie dokonywanie ich konserwacji. Uprawnienie to nie ogranicza się zatem jedynie do samej budowy linii, ale dotyczy również możliwości dostępu do niej przez cały czas użytkowania. Co istotne, prawo dostępu do wybudowanej linii w celu wykonywania czynności konserwacyjnych nie zostało ograniczone żadnym terminem.

Jak trafnie stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r. (sygn. akt I CSK 171/2008, Biuletyn Sądu Najwyższego 2009/4) objęcie przez przedsiębiorstwo państwowe cudzej nieruchomości w posiadanie na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości w celu budowy urządzeń przesyłowych uzasadnia przyjęcie dobrej wiary tego przedsiębiorstwa jako posiadacza służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Sąd Najwyższy podkreślił, że dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie w ramach władczych uprawnień. Przepis art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości we wskazanych w nim okolicznościach dawał podstawę do ograniczenia własności nieruchomości, mieszczącego się w granicach szeroko rozumianego wywłaszczenia. Skutkiem ostatecznej decyzji administracyjnej wydanej na jego podstawie było ograniczenie prawa własności nieruchomości przez ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez właściciela stanu ukształtowanego przez zainstalowanie urządzeń przesyłowych. Sąd Najwyższy wskazał, że konsekwencją wydania decyzji administracyjnej na podstawie art. 35 ust. 1 wskazanej ustawy było takie ograniczenie własności nieruchomości, które należy uznać za swojego rodzaju służebność, nazywaną służebnością publiczną lub służebnością przesyłową, która po wydaniu takiej decyzji administracyjnej powstawała z mocy prawa. Inwestor po wydaniu decyzji administracyjnej na podstawie art. 35 ust. 1 tej ustawy nie musiał liczyć się z oporem właściciela w razie instalowania urządzeń przesyłowych na jego gruncie i miał ustawowe prawo dostępu do nieruchomości w celu konserwacji tych urządzeń, co właściciel musiał każdorazowo znosić. Nie ulega zatem wątpliwości, że w takiej sytuacji objęcie przez posiadacza we władanie nieruchomości w zakresie służebności przesyłu oraz korzystanie z niej było

legalne, miało źródło w ostatecznej, niepodważonej i wiążącej decyzji administracyjnej oraz w ustawie, a tym samym należy uznać je za posiadanie w dobrej wierze. W tych okolicznościach posiadacz miał usprawiedliwione podstawy do przekonania, że przysługuje mu takie prawo do władania nieruchomością, jakie wykonuje, tj. prawo do władania nią w zakresie przysługującej mu ustawowo służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy w pełni podziela przedstawione powyżej rozważania Sądu Najwyższego. Wskazać dodatkowo należy, że brak jest w niniejszej sprawie dowodów na to, że wskazane wcześniej decyzje Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych zostały w jakikolwiek sposób podważone. Nie zostało też wykazane, że poprzedni właściciel nieruchomości w jakikolwiek sposób sprzeciwiał się budowie przedmiotowej linii. W konsekwencji wskazane decyzje administracyjne wiążą Sąd orzekający w niniejszym postępowaniu. Nie można przy tym obciążać wnioskodawczyni ciężarem dowodu wykazania okoliczności, że decyzje zostały doręczone poprzednim właścicielom nieruchomości. Bez wątplenia zostały natomiast doręczone Zakładowi (...), a ponadto zawierają konkretne sentencje, uzasadnienie, podstawę prawną oraz podpisy wraz z pieczęciami organów je wydających. Brak jest zatem podstaw do stwierdzenia ich nieistnienia bądź bezzwzględnej nieważności.

Nadmienić dodatkowo wypada, że zarzut niedoręczenia decyzji pozostaje poza kognicją sądu w postępowaniu cywilnym, w którym przesłanką rozstrzygnięcia jest ostateczna decyzja administracyjna niepodważona we właściwym trybie. Zarzut taki może być podniesiony jedynie w postępowaniu administracyjnym.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, że uczestnicy postępowania nie zdołali wzruszyć domniemania istnienia po stronie poprzednika prawnego wnioskodawczyni dobrej wiary, wynikającego z art. 7 k.c. Podkreślić przy tym należy, że dla przyjęcia dobrej lub złej wiary posiadacza decydująca jest jedynie chwila objęcia przez niego posiadania nieruchomości (służebności). Dobra wiara posiadacza wynika z przekonania o służącym mu prawie do postawienia słupów i rozpięcia na nich linii elektroenergetycznej, a następnie korzystania z dostępu do niej. Przekonanie to miało podstawę prawną w przepisach obowiązujących w czasie obejmowania w posiadanie.

Zgodnie z art. 172 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 października 1990 r. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywał własność, jeżeli posiadał nieruchomość nieprzerwanie od lat dziesięciu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze. W myśl natomiast art. 292 k.c. przez zasiedzenie może być nabyta również służebność gruntowa, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Wobec ustalenia, że przedsiębiorstwo państwowe weszło – działając w imieniu Skarbu Państwa – w posiadanie służebności gruntowej na nieruchomości obecnie należącej do uczestników G. i Z. Z. (1) w dobrej wierze w dniu 1 marca 1973 r., do zasiedzenia służebności doszło po upływie 10 lat, a zatem w dniu 1 marca 1983 r. Z uwagi na to, że w okresie przed wejściem w życie nowelizacji kodeksu cywilnego (ustawa z dnia 31 stycznia 1989 r. Dz. U. 1989 r. Nr 3 poz. 11), znoszącej zasadę tzw. jednolitej własności państwowej, czyli przed dniem 1 lutego 1989 r. państwowe osoby prawne (w tym przedsiębiorstwa państwowe) wykonywały uprawnienia związane z własnością nieruchomości wprawdzie we własnym imieniu, ale na rzecz Skarbu Państwa, jako jedyne dysponenta własności państwowej, skutki prawne związane z posiadaniem służebności gruntowej w tamtym okresie przez przedsiębiorstwo państwowe nieruchomości mogły powstać tylko na rzecz Skarbu Państwa, a nie na rzecz tego przedsiębiorstwa (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 291/2009 oraz uchwale z dnia 22 października 2009 r., III CZP 70/2009).

Wskazać jednocześnie należy, iż – jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 października 2013 r. (sygn. akt V CSK 497/2012) – w skład przedsiębiorstwa przesyłowego wchodzi zarówno nieruchomości, jak i sieci oraz inne urządzenia przesyłowe. Linie energetyczne stanowią składnik przedsiębiorstwa i stają się elementem połączonego z nim systemu sieci, mają więc oczywisty funkcjonalny związek z innymi urządzeniami tej samej sieci, posadowionymi na innej nieruchomości, bez względu na jej usadowienie względem nieruchomości obciążonej. Ten funkcjonalny związek urządzeń przesyłowych z siecią przesyłową, wchodzącą w skład przedsiębiorstwa, a tym samym z nieruchomością wchodzącą również w skład przedsiębiorstwa, pozwala na stosowanie - w stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie art. 305¹ k.c. - przepisów art. 285 i art. 292 k.c. przez analogię, umożliwiającą

ustanowienie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, na rzecz przedsiębiorstwa, bez potrzeby wskazywania i określania w orzeczeniu nieruchomości władnącej.

Z uwagi na okoliczność, że nieruchomości uczestników objęte księgami wieczystymi prowadzonymi przez Sąd Rejonowy w Olsztynie o numerach (...), (...), (...) nie składają się jedynie z tych działek gruntu, po których przebiega omawiana służebność, a Sąd Rejonowy stwierdził jej zasiedzenie jedynie na tej ich części, Sąd Okręgowy dokonał zmiany w tym zakresie. Służebność bowiem zawsze obciąża całą nieruchomość – nie może obciążać ani udziału we własności, ani tylko tej części fizycznej, na której jest wykonywana.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut uczestników, iż sąd stwierdzający zasiedzenie związany jest podmiotowym zakresem wniosku. Jak wynika bowiem z art. 610 § 1 k.p.c. w zw. z art. 670 § 1 k.p.c. i art. 677 § 1 k.p.c. stwierdzenie takie może nastąpić na rzecz innego podmiotu niż wskazany we wniosku. Co więcej w świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego okoliczność, kto faktycznie służebność zasiedział, sąd zobligowany jest badać z urzędu.

Wobec okoliczności, że do zasiedzenia służebności doszło już w 1983 r., zbędne było odnoszenie się do zarzutów uczestników dotyczących przeniesienia posiadania służebności na następców prawnych Zakładów (...) w O. aż do czasu, kiedy objęła je wnioskodawczyni. Okoliczności te pozostają bowiem bez znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy – na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie I i stwierdził, że Skarb Państwa nabył przez zasiedzenie z dniem 1 marca 1983 r. służebność gruntową polegającą na trwałym i nieodpłatnym korzystaniu z nieruchomości uczestników Z. Z. (1) i G. Z. położonych w Wójtowie i N., gm. B., dla których Sąd Rejonowy w Olsztynie prowadzi księgi wieczyste o numerach (...), oznaczoną kolorem żółtym na załącznikach nr 2, 3, 4, 5 do opinii biegłego J. K. (koperta k. 316) stanowiącej integralną część orzeczenia w zakresie używania posadowionych na nich urządzeń elektroenergetycznych poprzez prawo dostępu do tych urządzeń, przechodu i przejazdu w celu wykonywania eksploatacji, konserwacji, naprawy, modernizacji, remontów i usuwania awarii.

W pozostałym zakresie – na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawczyni, zaś apelację uczestników – jako niezasadną – oddalił w całości.

O kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 520 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do odstąpienia od wyrażonej w nim zasady, iż każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie .